

**TERI
PRAČET
PIRAMIDE**

Preveo
Dejan Papić

 Laguna

Naslov originala

Terry Pratchett

PYRAMIDS

Copyright © Terry and Lyn Pratchett 1989

First published by Victor Gollancz Ltd in association with
Colin Smythe, London

Copyright © 2008, 2022 za srpsko izdanje, LAGUNA

Ilustracija na koricama: © Josh Kirby via Colin Smythe Ltd.

KNJIGA PRVA

Knjiga izlaska

Ništa sem zvezda, rasutih po crnilu neba, kao da je Tvorac razbio vetrobran na svojim kolima ne zastavši da pomete stakliće.

Ovo je bezdan između svetova, ledena dubina svemira u kojoj nema ničeg sem ponekog zalutalog molekula, nekoliko izgubljenih kometa i...

... kruga crnila koji se lagano kreće; oko preispituje perspektivu, i ono što je naizgled bila strahovita udaljenost među zvezdanog kakoseonokaže postaje svet u tami, čije su zvezde svetla onoga što bi se velikodušno moglo nazvati civilizacijom.

Jer, dok se svet lenjo kotrlja, otkriva se da je u pitanju Disk-svet – ravan, kružan i nošen kroz svemir na leđima četiri slona koji stoje na leđima Velikog A'Tuina, jedine kornjače koja se ikada pojavila na Hercsprang-Raselovom dijagramu, kornjače dugačke petnaest hiljada kilometara, prekrivene mrazom mrtvih kometa, izbrazdane meteorima, sa sjajem u očima. Niko ne zna razlog za sve ovo, ali verovatno je u pitanju kvantum.

Mnogo toga neobičnog moglo bi se desiti na svetu koji leži na leđima takve kornjače.

Već se i dešava.

One zvezde dole su logorske vatre negde u pustinji i svetla udaljenih sela visoko u šumovitim planinama. Varošice su razmrljane magline, gradovi ogromna sazvežđa; veliki nabujali grad Ank-Morpork, na primer, sija kao par galaksija koje se sudaraju.

Ali ovde, daleko od velikih nastanjenih centara, gde se Kružno more susreće s pustinjom, vidi se linija hladne plave vatre. Plamenovi ledeni kao obronci Pakla palacaju prema nebu. Utvarna svetlost poigrava pustinjom.

Piramide drevne doline Djela ispuštaju svoju energiju u noć.

Sila koja kulja iz njihovih polukosmičkih vrhova mogla bi, u poglavljima koja slede, da osvetli mnoge misterije: zašto kornjače mrze filozofiju, zašto je previše religije loše po koze i šta je to što sluškinje zaista rade.

Ona će svakako pokazati kako bi naši preci razmišljali da su danas živi. Ljudi su se često bavili ovim pitanjem. Da li bi pohvalno mislili o modernom društvu, pitali su se, da li bi se divili današnjim dostignućima? A naravno, ovo promašuje suštinu. Ono što bi naši preci zaista mislili da su danas živi bilo bi: „Zašto je tako mračno ovde?“

* * *

U hladnoći rečne doline visoki sveštenik Dios otvorio je oči. Ovih dana nije spavao. Ne bi ni mogao da se priseti kada je poslednji put spavao. San je bio odveć blizu one druge stvari, a uostalom, izgledalo je da mu nije potreban. I samo ležanje bilo je dovoljno – barem, ležanje *ovde dole*. Otrovi iscrpljenosti iščezli su kao i sve drugo. Za neko vreme.

Dovoljno dugo, svakako.

Prebacio je noge s kamene ploče u maloj komori. Uz je-dva svesno pripomaganje mozga njegova desna ruka uzela je službeni štap isprepleten zmijama. Zastao je da načini još jedan znak na zidu, privio odoru oko sebe i otmeno krenuo strmim prolazom, pa napolje u sunčevu svetlost, dok su mu se u svesti već postrojavale reči Zazivanja Novog sunca. Noć je bila zaboravljena, predstojao je dan. Mnogo je pažljivih saveta i uputstava trebalo dati, a Dios je postojao samo da bi služio.

Dios nije imao najneobičniju spavaću sobu na svetlu. To je samo bila najneobičnija spavaća soba iz koje je iko izašao.

* * *

A sunce se kretalo nebom.

Mnogi su se ljudi pitali zašto. Neki misle da ga gura ogromni balegar. Za samo objašnjenje moglo bi se reći da mu nedostaje malo tehničke potkovanosti, a ima i dodatnu manu da je – kao što će određene okolnosti otkriti – možda i tačno.

Došlo je do zalaska a da mu se ništa naročito loše nije do-godilo* i njegovi umirući zraci slučajno su se provukli kroz jedan prozor u gradu Ank-Morporku i odbili od ogledala.

Bilo je to visoko ogledalo. Sve ubice imale su visoka ogle-dala u svojim sobama, jer bi za svakoga predstavljalo strašnu uvredu da ga ubije ubica koji je loše obučen.

Tepik se kritički preispitao. Za odeću je utrošio i poslednju paru i obilovala je crnom svilom. Šaputala je dok se kretao. Bila je vrlo dobra.

Barem je glavobolja jenjavala. Gotovo da ga je čitavog dana mučila; strepeo je da će morati da se da u bekstvo s ljubičastim tačkama pred očima.

* Kao što je, recimo, da bude zakopano i da se u njega polože jaja.

Udahnuo je, otvorio crnu kutiju, uzeo svoje prstenje i navukao ga. Druga kutija sadržala je komplet noževa od klačanskog čelika čija su sečiva bila zatamnjena crnilom lampe. Vadio je raznorazne domišljate i složene naprave iz somotskih vrećica i stavljao ih u džepove. Nekoliko *ilingasa* dugih sečiva koji su služili za bacanje kliznulo je u korice u njegovim čizmama. Tanko svileno uže i kotva na sklapanje bili su mu obmotani oko struka, preko pancirne košulje. Dugaljka je bila stavljena u svoj kožni remen i zabačena iza leđa, ispod ogrtača. Tepik je poneo sa sobom tanku limenu kutiju s asortimanom strelica čiji su vrhovi bili obloženi plutom, dok su im tela bila ispisana simbolima Brajeve azbuke radi lakšeg snalaženja u mraku.

Trepnuo je, proverio oštricu svog rapira i preko desnog ramena okačio opasač kako bi dobio protivtežu vrećici olovne municije za pračku. Naknadno se prisativši, otvorio je svoju fioku s čarapama i uzeo ručni samostrel, bočicu ulja, smotuljak kalauza i, nakon malo promišljanja, jedan udarni bodež, vreću raznoraznih klopki, kao i komplet boksera.

Tepik je uzeo svoju kapu i proverio da li joj je u postavi smotuljak žice. Stavio ju je na glavu pod kicoškim uglom, bacio poslednji zadovoljni pogled ka svom odrazu u ogledalu, okrenuo se na peti i veoma lagano preturio.

* * *

Leto je bilo poodmaklo u Ank-Morporku. Zapravo bilo je više nego poodmaklo. Bilo je smrdljivo.

Velika reka bila je svedena na mulj nalik lavi između Anka, grada s boljim adresama i Morporka na suprotnoj obali. Morpork nije važio za dobru adresu. Morpork je bio pobratimljen s asfaltnom barom. Nije se mnogo toga moglo učiniti da bi se

Morpork načinio gorim mestom. Direktan pogodak meteori-
ta, na primer, računao bi se kao obnova i izgradnja.

Veći deo rečnog korita bio je kora od blata, ispucala u
vidu saća. Trenutno sunce je izgledalo kao veliki bakarni
gong prikucan za nebo. Vrelina koja je isušila reku pržila je
grad po danu, a pekla ga po noći, uvijajući staru drvenariju
i pretvarajući uobičajeno ulično blato u uskomešanu oker
prašinu koja je gušila.

Nije to bilo uobičajeno ankmorporško vreme. To je bio
grad sklon maglama i rominjanju, klizavici i mrazevima. Se-
deo je i dahtao na prepečenim zaravnima kao žaba na plotni.
Pa čak i sada, oko ponoći, toplota je gušila i obmotavala ulice
poput oprljenog somota, isušujući vazduh i istiskujući mu
sav dah.

Visoko na severnoj strani zgrade Esnafa ubica začuo se
škljocaj i prozor se otvorio.

Tepik, koji se krajnje nevoljno oslobodio nekih delova
težeg naoružanja, progutao je veliki gutljaj vrelog, mrtvog
vazduha.

Ovo je bilo *to*.

Ovo je bila *noć*.

Govorilo se da imaš jednu od dve šanse, sem ako za ispi-
tivača ne izvučeš starog Meriseta, u kom slučaju je bolje da
odmah sam sebi prerežeš grlo.

Tepik je kod Meriseta imao Strategiju i Teoriju otrova
svakog četvrtka po podne i nije se dobro slagao s njim. Spa-
vaonice su brujale glasinama o Merisetu, broju ubistava, za-
panjujućoj tehnici... U svoje vreme poobarao je sve rekorde.
Pričalo se da je ubio čak i patricija Ank-Morporka. Ne tren-
nutnog, u stvari. Jednog od pokojnih.

Možda će to biti Najvor, debeljko i veseljak koji je uživao
u hrani, a utorkom držao Klopke i zamke. Tepik je bio dobar

u klopkama i dobro se slagao sa svojim učiteljem. Ili bi to mogao da bude Kompt de Jojo, koji je predavao Moderne jezike i Muzičko. Tepik ni za jedno od ovoga nije imao dara, ali Kompt je bio avanturista i voleo je dečake koji su delili njegovu ljubav prema klaćenju na jednoj ruci visoko iznad gradskih ulica.

Isturio je jednu nogu preko simsa i odmotao užu s kotvom. Zakačio ju je za jednu izbočinu dva sprata iznad i kliznuo sa prozora.

Nijedan ubica nikada nije koristio stepenice.

* * *

Da bi se postigao kontinuitet sa događajima koji predstoje, ovo bi mogao da bude pogodan trenutak da ukažemo da je najveći matematičar u istoriji Disksveta upravo ležao i mirno jeo svoju večeru.

Zanimljivo je primetiti da je, zahvaljujući vrsti kojoj je matematičar pripadao, ono što je jeo za večeru bio zapravo njegov ručak.

* * *

Širom Ank-Morporka gongovi su oglašavali ponoć kada se Tepik šunjaao duž kitnjaste ograde četiri sprata iznad Filigranske ulice. Srce mu je udaralo.

Neka prilika videla se naspram odseva sunčevog zalaska. Tepik je zastao kod naročito odvratnog gargojla kako bi razmotrio izbore koji mu stoje na raspolaganju.

Prilično osnovane glasine koje su kolale po učionicama tvrdile su da ako inhumiraš svog ispitivača pre ispita, to znači automatski prolaz. Lagano je izvukao nož za bacanje br. 3 iz

korica na čizmi i pažljivo ga odmerio. Naravno, bilo kakav pokušaj, bilo kakav otvoreni pokret koji bi promašio povukao bi neuspeh i gubitak privilegija.*

* * *

Silueta je bila potpuno nepomična. Tepikove oči šarale su po lavirintu dimnjaka, gargojla, otvora za ventilaciju, mostića i merdevina koji je sačinjavao krovni krajolik grada.

Dobro, pomislio je. U pitanju je nekakva lutka. Od mene se očekuje da je napadnem, a to znači da me posmatra s nekog drugog mesta.

Da li ću moći da ga opazim? Ne.

S druge strane, možda bi *trebalo* da pomislim da je lutka. Ukoliko on i o tome nije razmišljao...

Zatekao se kako dobije prstima po gargojlu, i brže-bolje se pribrao. Šta bi bilo pametno učiniti u ovom trenutku?

Grupa pijanaca proteturala se preko kruga svetlosti u ulici daleko ispod.

Tepik je vratio nož u korice i ispravio se.

„Gospodine“, reče, „došao sam.“

Suvi glas pored njegovog uveta prilično nerazgovetno reče: „Vrlo dobro.“

Tepik se zagledao pravo ispred sebe. Meriset se pojavio pred njim, otresajući sivu prašinu sa svog koščatog lica. Izvadio je cevčicu iz usta i bacio je u stranu, a onda je izvukao beležnicu iz kaputa. Bio je natrontan čak i u ovoj omorini. Meriset je bio od onih koji bi se smrzavali i u vulkanu.

„Aha“, reče dok mu je glas zračio neodobravanjem, „gospodine Tepik. Vrlo dobro.“

* Disanja, za početak.

„Lepa noć, gospodine“, reče Tepik. Ispitivač ga je leđeno pogledao, sugerišući da su opaske o vremenu automatski nosile minus i nešto je upisao u svoju beležnicu.

„Prvo ćemo da pređemo nekoliko pitanja“, reče.

„Kako vam volja, gospodine.“

„Koja je najveća dopuštena dužina noža za bacanje?“, preseče Meriset.

Tepik je zatvorio oči. Čitavu prošlu nedelju proveo je ne čitajući ništa drugo sem *Oštrouma*; sada je mogao da vidi stranicu kako mu, kinjeći ga, lebdi odmah iza kapaka – nikada ne pitaju dužine i težine, znalački su govorili studenti, očekuju da u malom prstu držiš težine, dužine i domete, ali nikada...

Prestravljenost mu je oprljila mozak i ubacila mu pamćenje u brzinu. Stranica mu postade jasna.

„Maksimalna dužina noža za bacanje može da iznosi deset širina prstiju, ili dvanaest po vlažnom vremenu“, izdeklamovao je. „Domet bacanja je...“

„Imenij tri otrova namenjena za ušnu primenu.“

Povetarac se uzdigao, ali ništa nije učinio po pitanju osveženja vazduha; samo je promešao vrelinu.

„Gospodine, zoljača, ahorionska rumenuša i tamanika, gospodine“, odgovori Tepik kao iz puške.

„Zašto ne sluzuša?“, preseče Meriset, brzo poput zmije.

Tepikova usta se razjapiše. Malo se meškoljio, pokušavajući da izbegne pogled koji ga je svrdlao sa udaljenosti od jednog koraka.

„G-gospodine, sluzuša nije otrov“, promucalo je. „To je krajnje redak protivotrov za ujede nekih zmijskih vrsta i dobija se...“ Malo se primirio, sigurniji u sebe: svi oni sati dokonog prebiranja po starim rečnicima isplatili su se, „... dobija se iz džigerice naduvenog mungosa, koji...“

„Šta znači ovaj znak?“, upita Meriset.

„... se može naći jedino u...“ Tepikov glas je zamro. Zagledao se u zamršene šare na karti u Merisetovoj ruci, a zatim se ponovo upiljio pored ispitivačevog uveta.

„Nemam blagu predstavu, gospodine“, reče. Učinilo mu se kao da uglom uveta može da čuje najtiši udah vazduha, najsićušniji zametak zadovoljnog groktaja.

„Ali kada bi bio obrnuto okrenut, gospodine“, nastavio je, „bio bi to lopovski znak za *Bučni psi u kući*.“

Za trenutak je zavladała potpuna tišina. Potom, odmah pored njegovog ramena, glas starog ubice upita: „Da li je konopac za ubijanje dopušten svim kategorijama?“

„Gospodine, pravila zahtevaju tri pitanja, gospodine“, usprotivio se Tepik.

„Aha. A to mu dođe tvoj odgovor, je li?“

„Gospodine, ne, gospodine. To je bila primedba, gospodine. Gospodine, odgovor koji tražite jeste da sve kategorije mogu da koriste konopac za ubijanje, ali samo ubice trećeg stepena mogu da ga koriste kao jednu od tri opcije, gospodine.“

„Siguran si u to, je li?“

„Gospodine.“

„Da ne bi možda da malo bolje razmisliš?“ Glas ispitivača mogao je da podmaže vagon.

„Gospodine, ne, gospodine.“

„Vrlo dobro.“ Tepik se opustio. Tunika mu se lepila za leđa, hladna od znoja.

„A sada, hoću da se normalnim hodom uputiš do Ulice knjigovođa“, jednoliko reče Meriset, „poštujući pritom sve znake i ostalo. Sačekaću te u sobi ispod kule sa gongom na raskrsnici sa Obračunskim sokačedom. I – budi ljubazan pa uzmi ovo.“

Uručio je Tepiku mali koverat.

Tepik mu je predao priznanicu. Onda je Meriset zakoračio u senoviti prostor iza dimnjaka i nestao.

Toliko što se tiče ceremonije.

Tepik je nekoliko puta duboko udahnuo i istresao sadržaj koverta u ruku. Bila je to esnafska obveznica na deset hiljada ankmorporških dolara, naslovljena na „Donosioca“. Bio je to impresivan papir, kojeg je natkriljavao žig Esnafa sa noževima ukrštenim ispod plašta.

E pa, sad nema povratka. Preuzeo je novac. Ili će preživeti, u kom slučaju će, naravno, novac po tradiciji priložiti u Esnafov fond za udovice i decu, ili će je uzeti s njegovog mrtvog tela. Obveznica je izgledala pomalo pohabano, ali nije mogao da vidi mrlje od krvi po njoj.

Proverio je noževe, popravio opasač mača, bacio pogled iza sebe i lagano krenuo.

Barem je ovo bila trunka sreće. Studentsko predanje govorilo je da se koristi samo pola tuceta putanja tokom testa, a u letnjim noćima one su vrvele od studenata koji su preskakali gradske krovove, kule, nadstrešnice i budžake. Krovovanje je predstavljalo uzbudljivo nadmetanje između domova; bila je to jedna od stvari u kojima je Tepik bio siguran da je uspešan – bio je kapiten tima koji je potukao Dom škorpiona u finalu Zidijade. A ovo je bio jedan od lakših pravaca.

Lagano se prebacio preko ivice krova, stao na izbočinu, s lakoćom potrčao duž uspavane zgrade, preskočio preko uzanog procepa do crepom prekrivenog krova gimnastičke sale Omladinskog društva reformisanih kultista ihornog boga Bel-Šamharota, oprezno prešao sivom kosinom, uspentrao se uz četiri metra zida ne usporavajući i prebacio se na široki ravni zid Hrama Slepog Ioa.

Pun, narandžasti mesec visio je na horizontu. Ovde se osećao pravi povetarac koji nije bio ništa naročito, ali je

osvežavao koliko i hladan tuš nakon zagušljive ulične žege. Ubrzao je, uživajući u svežini koja ga je milovala po licu i precizno se odrazio s ivice krova prema uzanom daščanom mostiću koji je vodio preko Limenog sokaka.

A koji je neko, uprkos svakoj verovatnoći, uklonio.

* * *

U ovakvim trenucima čitav život protrči pred očima.

* * *

Njegova strina je plakala, prilično teatralno, razmišljao je Tepik, pošto je stara dama bila čvrsta kao nožni članak nilskog konja. Otac mu je izgledao strogo i ponosno, kad god bi se toga prisetio i pokušavao je da očisti um od primamljivih slika stenovite obale i riba. Posluga je bila postrojena duž dvorane sve od podnožja glavnog stepeništa – služavke sa jedne strane, evnusi i poslužitelji sa druge. Žene su se savijale u naklon dok je prolazio pored njih, stvarajući veoma lep efekat sinusoide koji bi se najvećem matematičaru na Disku svakako svideo, samo da u ovom trenutku nije bio zauzet time što ga je udarao i na njega vikao omaleni čovek koji je nosio nešto što je ličilo na noćnu košulju.

„Ali“, šmrknula je Tepikova strina, „To je *zanat*, na kraju krajeva.“

Njegov otac joj je pogladio ruku. „Besmislica, pustinjski cvete“, rekao je, „to je zanimanje, u najmanju ruku.“

„U čemu je razlika?“, jecala je.

Starac je uzdahnuo. „U novcu, koliko ja shvatam. Dobro će mu doći da ode u svet, stekne prijatelje i počisti neke svoje

ćoškovu, a to će mu i ispuniti vreme i sprečiti ga da upadne u neprilike.“

„Ali... *ubijanje*... on je tako mlad i nikada nije pokazao ni *najmanju* sklonost...“ Razmazala je šminku na očima. „Nije to od naše familije“, dodala je optužujuće. „Taj tvoj šurak...“

„Ujka Virt“, reče njegov otac.

„Ići po svetu i ubijati ljude!“

„Ne bih rekao da oni koriste tu reč“, reče njegov otac. „Mislim da više vole reći kao što su zaključci, ili anuliraju. Ili inhumiraju.“

„Inhumacija?“

„Mislim da je to kao ekshumacija, o poplavo svih voda, samo što je to *pre* nego što te sahrane.“

„Mislim da je to užasno.“ Šmrknula je. „Ali čula sam od dame Nuni da samo jedan dečak od petnaest prođe završni ispit. Možda bi bilo najbolje da ga pustimo da sâm odustane od svega.“

Kralj Tepikimon XXVII smrknuo je klimnuo i otišao da se pozdravi sa sinom. Bio je manje od svoje sestre ubeđen u neprijatnosti ubijanja; nevoljno je bio u politici već duže vreme i osećao je da iako je ubistvo bilo verovatno gore od rasprave, svakako je bilo bolje od rata za koji su neki ljudi mislili da je ista stvar samo glasnija. A nije bilo sumnje da je mladi Virt uvek imao mnogo novca i neretko se pojavljivao u palati sa skupim poklonima, egzotično pocrnelom kožom i uzbuđljivim pričama o zanimljivim ljudima koje je upoznavao u stranim zemljama, u većini slučajeva samo nakratko.

Poželeo je da je Virt tu da ga posavetuje. Njegovo veličanstvo je takođe čulo da samo jedan od petnaest zaista postane ubica. Nije bio sasvim siguran šta se desi sa ostalih četrnaest, ali nije nimalo sumnjao da bi u školi za ubice ako si bio loš đak

preduzimali jače mere od gađanja kredom, kao i da su školske večere sadržale dodatnu dimenziju neizvesnosti.

Ali svi su se slagali da je škola za ubice pružala najbolje opšte obrazovanje na svetu. Trebalo bi da osposobljeni ubica pristaje svakom društvu i da zna da svira barem jedan muzički instrument. Svako koga bi inhumirao diplomac esnafske škole mogao bi da počiva zadovoljan što ga je anulirao neko s istančanim ukusom i diskrecijom.

I, napokon, šta mu ostaje kod kuće? Kraljevina široka tri, a dugačka dvesta pedeset kilometara, koja je gotovo u potpunosti pod vodom za vreme poplavne sezone i koja je sa obe strane ugrožena susedima koji su trpeli njeno postojanje samo zato što bi bili neprestano u ratu kada nje ne bi bilo.

Oh, Djelibeba* je nekada bila moćna, u vreme kada su novajlije kao što su Tsort i Efeba bile samo gomila nomada s peškirimima na glavi. Sve što je ostalo od ovih velikih dana bila je razorno skupa palata, nekoliko prašnjavih ruševina u pustinji i – uzdahnio je faraon – piramide. Uvek piramide.

Njegovi preci voleli su piramide. Faraon nije. Piramide su oterale zemlju u bankrotstvo, iscedile je više nego što je to ikada učinila reka. Jedina kletva koju su ovih dana mogli da priušte da stave na grob bila je: „Gubi se.“

Jedine piramide koje je mogao da podnese bile su one malene na dnu bašte, koje su se gradile svaki put kada bi neka mačka uginula.

Obećao je to dečakovoj majci.

Nedostajala mu je Artela. Strahovita prašina digla se zbog venčavanja sa ženom izvan kraljevstva, a neki od njenih stranih običaja zbunjivali su i očaravali čak i njega. Možda je od nje pokupio neobičnu odvratnost prema piramidama; u

* Doslovno: „Dete Djela“.

Djelibebi to je bilo kao osećati odvratnost prema disanju. Ali obećao joj je da će Pteplik moći da se školuje izvan kraljevstva. Bila je uporna u tome. „Ljudi ovde nikad ništa ne nauče“, govorila je. „Samo se sećaju stvari.“

Da se samo ona setila da ne pliva u reci...

Posmatrao je kako dvojica sluga tovara Tepikov kofer na zadnji deo kočije i prvi put koliko su obojica mogla da se sete položio je očinsku ruku na rame svog sina.

U stvari nije znao šta sada da kaže. Nikada nismo imali vremena da jedan drugoga upoznamo, razmišljao je. Toliko toga sam mogao da mu dam. Nekoliko poštenih batina svakako ne bi bilo na odmet.

„Uhm“, reče. „Pa, dečko moj.“

„Da, oče.“

„Ovo je, e-e, prvi put da ideš od kuće sam...“

„Ne, oče. Prošlo leto proveo sam kod gospodara Fhem-pta-hema, sećaš se?“

„O, jelda?“ Faraon se prisećao da je palata tada izgledala mirnija. On je to pripisao novim tapiserijama.

„Bez obzira“, reče, „ti si mlad čovek, samo što nisi napunio trinaest...“

„Dvanaest, oče“, strpljivo reče Tepik.

„Jesi li siguran?“

„Prošlog meseca mi je bio rođendan, oče. Kupio si mi grejač za postelju.“

„Jesam li? Kako neobično. Da li sam rekao zašto?“

„Ne, oče.“ Tepik je podigao pogled prema blagim, zbunjenim crtama lica svog oca. „Bio je to veoma dobar grejač za postelju“, dodao je ohrabrujuće. „Mnogo mi se dopao.“

„Oh. Dobro. E-e.“ Njegovo veličanstvo ponovo je potapšalo sina po ramenu, nekako nehajno, kao čovek koji dobije

prstima po stolu dok pokušava nešto da smisli. Izgledalo je da mu se javila neka ideja.

Sluge su završile vezivanje kofera za krov kočije i kočijaš je strpljivo držao otvorena vrata.

„Kada se mladić uputi u svet“, reče njegovo veličanstvo nesigurno, „ima, dobro, vrlo je važno da zapamti... Stvar je u tome da je svet na kraju krajeva veoma velik i da obiluje raznoraznim... I, naravno, pogotovo u velikom gradu, gde ima mnogo dodatnih...“ Zastao je, odsutno mašući rukom u vazduhu.

Tepik je nežno uze.

„Sasvim je u redu, oče“, rekao je. „Visoki sveštenik Dios objasnio mi je da treba redovno da se kupam i kako da ne oslelim.“

Otac ga je bledo gledao.

„Nećeš valjda da oslepiš?“, upita.

„Izgleda da neću, oče.“

„Oh. Dobro. Vrlo dobro“, reče kralj. „Vrlo, vrlo dobro. To je već dobra vest.“

„Mislim da će biti bolje da krenem, oče. Inače ću propustiti plimu.“

Njegovo veličanstvo klimnulo je glavom i stalo da se lupka po džepovima.

„Bilo je nešto...“, promumlao je, a onda pronašavši je, ubaci kožnu vrećicu u Tepikov džep. Ponovio je postupak s ramenom.

„Sitnica“, promrmlja. „Nemoj da kažeš strini. Oh, pa i ne možeš. Otišla je da prilegne. Bilo je to previše za nju.“

Sve što je zatim Tepiku preostalo bilo je da žrtvuje pile kipu Khufta, osnivača Djelibebe, kako bi mu ruka vodilja njegovog pretka usmerila korake u svet. Pile je bilo malo i kada ga je Khuft dovršio, kralj ga je dobio za ručak.

Djelibeba je bila mala kraljevina zaokupljena sama sobom. Čak su joj i nepogode bile malodušne. Sve rečne kraljevine koje su držale do sebe imale su ogromne natprirodne nepogode, ali najviše što je Staro kraljevstvo uspjelo da postigne u posljednjih sto godina bila je Nepogoda žabe.*

Te večeri, kada su dobro odmakli od delte Djela i kretali se preko Kružnog mora prema Ank-Morporku, Tepik se setio vrećice i ispitao joj sadržaj. S ljubavlju, ali isto tako i sa svojim uobičajenim pristupom stvarima, njegov otac ga je podario zapušačem od plute, polovinom sapuna, bronzanim novčićem neodređene nominalne vrednosti i naročito bajatom sardinom.

* * *

Dobro je znana činjenica da nekome ko samo što nije umro čula momentalno postaju bolno oštra i oduvek se verovalo da je to zbog toga da bi omogućila svom vlasniku izlaz iz neprilike koji nije tako očigledan.

Ovo nije tačno. Fenomen predstavlja klasičan primer operacije istiskivanja. Čula se očajnički koncentrišu na bilo šta što nije trenutni problem – što je u Tepikovom slučaju bilo široko prostranstvo kaldrme na nekih dvadeset pet metara udaljenosti koje se približavalo – u nadi da će ovaj nestati.

Problem je što će uskoro tako i biti.

Koji god bio razlog, Tepik je odjednom postao sasvim svestan stvari oko sebe. Načina na koji je mesečina obasjavala krovove. Mirisa svežeg hleba koji se širio iz obližnje pekare. Zujanja gundelja koji mu je proleteo pored uveta, pa navije.

* Međutim, bila je to velika žaba i zapala je u odvode za vazduh i nedeljama niko nije mogao da spava od nje.

Plača bebe u daljini i lajanja psa. Blagog strujanja vazduha s naročitim osvrtom na prozračnost i nedostatak rukohvata...

* * *

Bilo ih je više od sedamdeset koji su se te godine upisali. Ubice nisu imale mnogo stroge prijemne ispite; u školu je bilo lako ući, a lako i izaći (poenta je bila u tome da se izađe uspravno). Dvorište koje se nalazilo između zgrada Esnafa bilo je prepuno dečaka koji su imali dve zajedničke stvari: ogromne kofere, na kojima su sedeli i odeću koja je bila izabrana tako da mogu da izrastu u njoj i u kojoj su se više ili manje gubili. Neki optimisti poneli su sa sobom oružje koje je bilo oduzeto i poslato kući u narednih nekoliko nedelja.

Tepik ih je pažljivo posmatrao. Bilo je nekih prednosti u tome što je bio jedino dete roditelja koji su bili toliko zauzeti svojim poslovima da nisu mogli da brinu o njemu, ili da uopšte po više dana primete da on postoji.

Njegova majka, koliko je mogao da se seti, bila je prijatna žena i egocentrična kao žiroskop. Volela je mačke. Nije ih ona samo obožavala – svako je u kraljevstvu to radio – već ih je u stvari zaista i volela. Tepik je znao da je u rečnim kraljevinama bio običaj da se mačke poštuju, ali on je pretpostavljao da su dotične životinje obično bile dražesna, dostojanstvena stvorenja; mačke njegove majke bile su mali, frktavi, žutooki manijaci pljosnatih glava.

Njegov je otac dosta vremena proveo vodeći brigu o kraljevstvu, povremeno se proglašavajući galebom, mada je ovo verovatno bilo usled zaboravnosti. Tepik je ponekad razmišljao o cilju svog života, pošto su njegovi roditelji retko bili u istom koordinatnom sistemu, a da ne govorimo o istim gledištima.

Ali tako je bilo i on je ostavljen da se sam vaspitava na osnovu pokušaja i grešaka, povremeno blago ometan smenjivanjem učitelja. Oni koje je unajmljivao njegov otac bili su najbolji, naročito onih dana kada je leteo na najvećim visinama. Tako je jedne slavne zime Tepik za učitelja dobio postarijeg lovokradicu ibisa koji je zapravo zabasao u kraljevske bašte u potrazi za zalutalom strelom.

To je bilo vreme divljih jurnjava s vojnicima, lunjanja po mesečini mrtvim ulicama nekropole i, najbolje od svega, upoznavanja sa lukobarkom, zastrašujuće komplikovanim izumom koji je uz značajan rizik za svoje rukovaoce mogao da pretvori čitavu močvaru barskih ptica u isto toliko plutajuće pašete.

Takođe je brstio po biblioteci, uključujući i zaključane police – lovokradica je posedovao i nekoliko drugih veština koje su obezbeđivale plodonosno uposlenje po rđavom vremenu – što je Tepiku pružilo mnogo sati izučavanja u tišini; naročito je bio privržen *Palati pod zastorima*, koju je „s kalijanskog preveo Gospodin s ručno bojenim pločama, za znalce, u strogo ograničenom izdanju“. Bila je zbunjujuća, ali poučna i, kada je prilično zlosrećni mladi učitelj koga su angažovali sveštenici pokušao da ga upozna s određenim atletskim tehnikama koje su bile omiljene kod klasičnih Pseudopolitanaca, Tepik je neko vreme razmatrao predloge, a onda pokosio mladića čivilukom.

Tepik nije bio poučavan. Obrazovanje je prosto niklo po njemu kao perut.

Počela je da pada kiša u svetu izvan njegove glave. Još jedno novo iskustvo. Slušao je o tome, naravno, kako voda pada s neba u komadićima. Samo nije očekivao da će je biti toliko. Nikada nije padala kiša u Djelibebi.

Učitelji su se kretali između dečaka kao pokisli i pomalo raščerupani kosovi, ali on je posmatrao grupu starijih učenika koji su leškarili u blizini stubova ispred ulaza u školu. I oni su nosili crno – različite boje crnog.

To je bio njegov prvi susret s tercijarnim bojama, bojama sa suprotne strane crnila, bojama koje dobijate ako propustite crnilo kroz osmostranu prizmu. Njih je takođe gotovo nemoguće opisati u nemagijskom okruženju, ali ako bi neko i pokušao, verovatno bi počeo tako što bi vam rekao da popušite nešto nezakonito, a zatim se dobro zagledate u čvorkovo krilo.

Stariji đaci kritički su posmatrali pridošlice.

Tepik ih je gledao. Izuzimajući boje, njihova odeća bila je skrojena po najnovijoj modi, koja je trenutno naginjala širokim šesirima, tapaciranim ramenima, uzanim strukovima i špicastim cipelama, što je njenim sledbenicima davalo izgled veoma lepo obučenih eksera.

Biću kao oni, rekao je u sebi.

Mada verovatno bolje obučen, dodao je.

Prisetio se ujka Virta, kako je sedeo na stepeništu sa koga se pružao pogled na Djel tokom jedne od njegovih kratkih, tajanstvenih poseta. „Saten i koža nisu dobri. Ili nakit bilo koje vrste. Ne smeš da imaš ništa što će blistati ili škripati ili zveckati. Drži se sirove svile ili somota. Ono što je važno nije koliko ljudi ti inhumiraš, već koliko ljudi ne uspe da inhumira tebe.“

* * *

Kretao se nesmotrenom brzinom, što bi sada moglo da bude od pomoći. Dok je u luku padao prazninom ulice, izvio se u vazduhu, očajnički ispružio ruke i osetio kako su mu prsti zaključili ivicu naspramne kuće. Bilo je to dovoljno da ga okrene.

Zanjihao se, udario u trošne cigle dovoljnom snagom da izbije ono malo daha što mu je ostalo i skliznuo niz glatki zid...

* * *

„Dečko!“

Tepik je podigao pogled. Pored njega je stajao viši ubica, s purpurnom učiteljskom lentom preko odeće. Bio je to prvi ubica kojeg je Tepik video izuzimajući Virta. Čovek je imao prijatan izgled. Mogli biste da ga zamislite kako prži kobasice.

„Vi se to meni obraćate?“, upita.

„Stajaćeš dok pričaš s učiteljem“, reče ružičasti lik.

„Hoću?“ Tepik je bio kao opčinjen. Pitao se kako je to moguće postići. Disciplina do tada nije bila glavna karakteristika njegovog života. Većina njegovih učitelja bila je previše uznemirena prizorom kralja koji bi se povremeno pojavio na vratima tako da su te lekcije pretrčavali, a potom se zaključavali u svojim sobama.

„Hoću, *gospodine*“, reče učitelj. Proverio je spisak koji je držao u ruci.

„Kako se zoveš, dečko?“, nastavio je.

„Princ Pteplik od Starog kraljevstva, Kraljevstva sunca“, reče Tepik s lakoćom. „Shvatam da ne poznajete pravila ponašanja, ali ne bi trebalo da me oslovljavate sa gospodine i trebalo bi čelom da dodirujete zemlju kada mi se obraćate.“

„Pateplik, je li?“, upita učitelj.

„Ne. *Pteplik*.“

„Aha. Tepik“, reče učitelj, štriklirajući ime na svojoj listi. Velikodušno se nasmešio Tepiku.

„Dobro, dakle, vaše veličanstvo“, reče, „ja sam Grunvort Najvor, vaš starešina. Vi ste u Gujinom domu. Po mom nesumnjivom znanju postoji najmanje jedanaest Kraljevstava

sunca na Disku, a do kraja sledeće nedelje vi ćete mi uručiti kratak referat u kome ćete potanko opisati njihov geografski položaj, politički sastav, glavni grad ili sedište vlade i predloženu putanju do spavaće sobe glavešine države po izboru. Međutim, u čitavom svetu postoji samo jedan Gujin dom. Dobro ti jutro, dečache.“

Okrenuo se i usredsredio na drugog šćućurenog učenika.

„Nije on loš“, reče glas iza Tepika. „U svakom slučaju, sve ti je to u biblioteci. Pokazaću ti ako hoćeš. Ja sam Čider.“

Tepik se okrenuo. Obraćao mu se dečak otprilike njegovih godina i visine, čije je crno odelo – obično crno, za prvake – izgledalo kao da je u komadima prikucano za njega. Mladić je držao ispruženu ruku. Tepik ju je ljubazno pogledao.

„Da?“, reče.

„Kako se zoveš, batice?“

Tepik se ispravio. Već mu je bilo dosta ovakvog tretmana. „Batica? Staviću ti do znanja da krv faraona teče mojim venama!“

Drugi dečak ga je gledao, nimalo uzbuđen, glave nakrivljene na stranu s blagim osmehom na licu.

„Da li bi voleo da i ostane tu?“, upita.

* * *

Pekara je bila preko puta ulice, i šačica osoblja izašla je na relativnu svežinu vazduha neposredno pre svitanja da bi popušili koju i nakratko se odmorili od pustinjske vreline pećnica. Čavrljanje se izvilo do Tepika, visoko u senkama, koji je stezao neočekivani prozorski sims, dok su mu se stopala batrgala tražeći oslonac među ciglama.

Nije tako loše, govorio je sebi. Umeo si ti da savladaš i gore. Središnja fasada Patricijeve palate, prošle zime, na primer, kada

su svi slivnici bili poplavljeni, a zidovi sasvim zaleđeni. Ovo nije mnogo više od 3, možda 3,2. Ti i stari Čidi išli ste uz ovakve zidove umesto da šetate ulicom. U pitanju je samo perspektiva.

Perspektiva. Bacio je pogled niz dvadeset pet metara beskraja. Batali grad, čoveče, saberi se. Na zid. Njegovo desno stopalo otkrilo je okrunjeni deo maltera u koji su se njegovi nožni palci usadili gotovo bez svesnih uputstava iz mozga koji se sada osećao previše skrhan da bi pokazao više od ovlašne zainteresovanosti za dešavanja.

Udahnuo je, ukrutio se, a onda spustio ruku do opasača, uzeo bodež i zario ga između cigli pred sobom pre nego što je gravitacija stigla da shvati šta se dešava. Zastao je, dahćući, čekajući da gravitacija ponovo izgubi interesovanje za njega, a onda je zanjihao telo u stranu i pokušao istu stvar po drugi put.

Dole je neki od pekara ispričao dvosmisleni šalu i izvadio trunku maltera iz uвета. Dok su se njegove kolege smejale, Tepik se ispravio na mesečini, balansirajući na dva komada klačanskog čelika i polako je dlanovima došao do prozora koji je bio njegovo kratkotrajno spasenje.

Bio je zamandaljen. Dobar bi ga udarac sasvim sigurno otvorio, ali otprilike u isto vreme i odbacio u ništavilo iza. Tepik je uzdahnuo i delikatnim pokretima sajdzije izvukao je dijamantski kompas iz vrećice i načinio jedan spor, pažljiv krug po prašnjavom staklu...

* * *

„Sam ga носиš“, rekao je Čider. „Takvo je pravilo ovde.“

Tepik je pogledao u kofer. Bilo je to zanimljivo gledište.

„Kod kuće imamo ljude koji to rade“, reče. „Evnusi i tako to.“

„Trebalo je da povedeš nekog od njih sa sobom.“

„Nisu dobri za putovanja“, reče Tepik. U stvari on je uporno odbijao sve predloge da bi mala svita trebalo da mu se nađe u pratnji i Dios je tulio danima. Nije to način da član kraljevske porodice ide u svet, rekao je. Tepik je ostao nepokolebljiv. Bio je sasvim siguran da se od ubica ne očekuje da svoje poslove obavljaju u pratnji služavki i trubača. Sada, međutim, činilo se da ta zamisao i nije bila tako glupa. Malo je trznuo kovčeg i uspeo da ga podigne na rame.

„Ti tvoji tamo izgleda su vrlo bogati?“, upita Čider koračajući pored njega.

Tepik je razmislio o ovome. „Ne, ne baš“, reče. „Uglavnom uzgajaju dinje i beli luk i takve stvari. I stoje po ulicama i viču 'uuraaa'.“

„Ti to govoriš o svojim roditeljima?“, upita zbunjeno Čider.

„A, za njih pitaš? Ne, moj otac je faraon. Moja majka je bila konkubina, mislim.“

„Mislio sam da je to neka vrsta povrća.“

„Mislim da nije. Nikada nismo o tome razgovarali. U svakom slučaju, umrla je dok sam bio mlad.“

„Kako grozno“, vedro reče Čider.

„Otišla je na noćno kupanje pod mesečinom ušavši, kako će se ispostaviti, u krokodila.“ Tepik je učtivo pokušavao da ne bude uvređen dečakovom reakcijom.

„Moj otac je u biznisu“, reče Čider, dok su prolazili kroz zasvođeni ulaz.

„To je baš zanimljivo“, reče Tepik reda radi. Osećao se prilično slomljenim nakon ovih novih iskustava i dodade: „Nikada nisam bio u Biznisu, ali kako sam čuo, dobri su to ljudi.“

U naredni sat ili dva Čider, koji je lagano koračao kroz život, kao neko ko je sve već otkrio, upoznao je Tepika s

različitim misterijama spavaonica, učionica i vodovoda. Vodovod je ostavio za kraj iz više razloga.

„Nemate *uopšte*?“, upita.

„Ima kofa i koječega“, nehajno reče Tepik, „i mnogo sluga.“

„Malkice ti je staromodna, ta tvoja kraljevina?“

Tepik je klimnuo glavom. „To je zbog piramida“, reče. „Odvlače sav novac.“

„Skupe stvari, rekao bih.“

„Ne baš. One su samo od kamena.“ Tepik je uzdahnio. „Imamo mi dosta kamena“, reče, „i peska. Kamena i peska. Jaki smo u tome. Ako ti ikada zatreba kamena i peska, mi smo ti prava adresa na koju da se obratiš. Popunjavanje unutrašnjosti je ono što je zaista skupo. Još uvek izbegavamo da platimo za dedinu, a ona i nije bila toliko velika. Samo tri odaje.“ Tepik se okrenuo i pogledao kroz prozor; u ovom trenutku ponovo su stigli do spavaonice.

„Čitava kraljevina je u minusu“, tiho reče. „čak i naša dugovanja su u minusu. To je razlog zašto sam ovde. Neko u našoj kući treba da zaradi dodatni prihod. Kraljevski princ ne može više da izigrava ukras. Mora da ode i učini nešto korisno za društvo.“

Čider se naslonio na prozorski sims.

„Zar ne biste onda mogli da izvučete neke stvari iz piramida?“, upita.

„Ne budi blesav.“

„Izvini.“

Tepik je smrknuo posmatrao udaljene prilike ispod.

„Ovde ima puno ljudi“, reče menjajući temu. „Nisam shvatao da je toliko velika.“ Stresao se. „Ili tako hladna“, dodade.

„Ljudi neprestano otpadaju“, reče Čider. „Ne mogu da izdrže nastavu. Važno je znati šta je šta i ko je ko. Vidiš onog momka tamo?“

Tepik je otrpio uprti prst do grupe starijih đaka, koji su dangubili kod ulaznih stubova.

„Onaj veliki? Što ima lice kao završetak čizme?“

„To je Flimo. Čuvaj ga se. Ako te pozove na čašicu u svoju radnu sobu, *ne idi*.“

„A ko je onaj mališa sa loknama?“, upita Tepik. Pokazao je prema dečaćiću koji je bio obavijen pažnjom žene ispranog izgleda. Liznula je maramicu i protrljala mrlje na njegovom licu. Kada je s tim završila, ispravila mu je kravatu.

Čider se izvio da bi video. „Ah, samo neki novajlija“, reče. „Neki Artur. I dalje se drži svoje mamice, koliko vidim. Neće potrajati.“

„Mumijice? E pa, ne znam“, reče Tepik. „I mi se držimo, a trajemo već hiljadama godina.“

* * *

Stakleni disk pao je u tihoj zgradi i zazveckao po podu. Nije bilo nikakvog zvuka nekoliko minuta. Onda se začulo tiho klonk-klonk kantice s uljem. Ispostavilo se da je senka koja je mirno ležala na simsu prozora, koji je bio mrtvačnica za muve zunzare, zapravo ruka koja se kretala biljnom sporošću prema bravici prozora.

Začulo se grebuckanje metala, a potom se čitav prozor otvorio u tišini trenja.

Tepik se prebacio preko simsa i nestao u senci ispod njega.

Na minut ili dva prašnjavi prostor bio je ispunjen intenzivnim odsustvom zvuka koje je stvarao neko ko se kretao krajnje obazrivo. Ponovo se začulo ubrizgavanje ulja, a zatim metalni šapat kada se reza poklopca koji je vodio na krov nežno pomerila u stranu.

Tepik je čekao da ga sustigne sopstveni dah i u tom trenutku je začuo zvuk. Bilo je to dole u opsegu belog šuma na ivici čujnosti, ali nije bilo nikakve sumnje u pogledu toga. Neko je čekao tačno iznad kapka i upravo je stavio ruku na papir kako bi sprečio da lepeće na povetarcu.

Tepikova je ruka skliznula sa reze. Na prstima je prešao po nauljenom podu duž grubog drvenog zida sve dok nije došao do vrata. Ovog puta nije želeo ništa da rizikuje, već je otpušio kanticu sa uljem i ispuštio jednu tihi kap na šarke.

Trenutak kasnije, i već je prošao kroz vrata. Pacov, koji je dokono krstario promajnim hodnikom iza, jedva se sprečio da ne proguta sopstveni jezik kada je ovaj proleteo pored.

Još jedna vrata bila su na drugom kraju, kao i lavirint memljivih ostava sve dok nije pronašao stepenice. Procenio je da se nalazi na oko trideset metara od kapka. Na vidiku nije bilo otvora za ventilaciju. To bi trebalo da bude čist hitac preko krova.

Sagnuo se i izvukao futrolu s noževima, čije je somotsko crnilo činilo tamni pravougaonik u mraku. Odabrao je Broj pet, koji nije svakome odgovarao, ali je bio i te kako vredan ako mu uđete u štos.

Ubrzo zatim glava mu se veoma oprezno izvila preko ivice krova, dok je jednu ruku držao savijenu iza, ali spremnu da se baci u koloplet sila iskombinovanih tako da pošalju stotinak grama čelika da poleti kroz noć.

Meriset je sedeo pored kapka, gledajući u svoju beležnicu. Tepikove oči prešle su na dasku koja je predstavljala mostić, i koja je bila uredno odložena pored obližnjeg grudobrana.

Bio je sasvim siguran da nije napravio nikakav šum. Mogao je da se zakune da je ispitivač začuo zvuk pogleda kako pada na njega.

Starac je podigao svoju ćelavu glavu.

„Hvala, gospodine Tepik“, reče, „možete prići.“

Tepik je osetio kako mu se hladi znoj po telu. Gledao je u dasku, a onda u ispitivača, a onda u svoj nož.

„Da, gospodine“, reče. Ovo nije izgledalo dovoljno u ovim okolnostima. Dodao je: „Hvala vam, gospodine.“

* * *

Uvek će se sećati prve noći u spavaonici. Bila je dovoljno dugačka da primi svih osamnaest dečaka Gujinog doma, i dovoljno promajna da primi čitavu spoljašnjost. Onaj koji ju je isprojektovao možda je mislio na udobnost, ali samo trudeći se da je na svaki način izbegne: smislio je sobu koja je mogla da bude hladnija od vremenskih prilika izvan nje.

„Mislio sam da imamo zasebne sobe“, reče Tepik.

Čider, koji je polagao pravo na najmanje izložen krevet u čitavom hladnjaku, klimnuo je glavom.

„Kasnije“, reče. Legao je i trznuo se. „Može biti da još i oštre ove opruge, šta misliš?“

Tepik nije rekao ništa. Krevet je zapravo bio prilično udobniji od onog u kome je spavao kod kuće. Njegovi roditelji, pošto su bili plave krvi, prirodno su tolerisali uslove života njihove dece koje bi glatko odbila i uboga pustinjska mušica.

Protegao se na tankom madracu i osvrnuo na događaje tog dana. Bio je upisan kao ubica, dobro, kao učenik za ubicu već više od sedam sati, a još mu nisu dali da uzme nož u ruke. Naravno, sutra je novi dan.

Čider se nagnuo preko ivice.

„Gde je Artur?“, upita.

Tepik je pogledao prema krevetu preko puta. Tu je bila žalosno mala vreća odeće uredno postavljena na njegovo središte, ali nije bilo ni traga od njenog vlasnika.

„Misliš li da je pobjegao?“, upita, šarajući pogledom po mraku.

„Možda“, reče Čider. „Često se to dešava, znaš. Mamini dečaci, daleko od kuće prvi put...“

Vrata na kraju sobe polako su se otvorila i Artur je ušao, unatraske, vukući velikog i vrlo nevoljnog jarca. Natezao se s njim za svaki korak duž prolaza između kreveta.

Dečaci su ga nekoliko minuta u tišini posmatrali dok je privezivao životinju za kraj svog kreveta, a onda je uspravio vreću na ćebadima i izvadio nekoliko crnih sveća, stručak bilja, lobanje na kanapu i komad krede. Kada je uzeo kredu i poprimio blistavi, ružičasti izraz u licu nekoga ko smjera da uradi nešto što zna da je ispravno, pa šta bude, Artur je nacrtao dvostruki krug oko svog kreveta, a zatim, spuštajući se na svoja zdepasta kolena ispunio je prostor unutar njih najneprijatnijom zbirkom okultnih simbola koju je Tepik ikada video. Kada ih je dovršio, postavio je sveće na strateške tačke i upalio ih; zacvrčale su i ispustile miris koji je ukazivao da zaista ne biste želeli da znate od čega su bile napravljene.

Izvukao je kratki crveni nož iz gomile na krevetu i uputio se prema jarcu...

Jastuk ga je pogodio u potiljak.

„Čibe! Zvekane jedan pobožni!“

Artur je ispustio nož i briznuo u plač.

„Bio si to ti, Čizrajte!“, reče. „Video sam te!“

Čizrajt, mršavi riđi mladić, čije je lice bilo jedna velika pega, ošinu ga pogledom.

„E pa, što je mnogo – mnogo je“, reče. „Čovek ne može da spava od tol’ke religije. Hoću da kažem, samo deca izgovaraju svoje molitve pred spavanje, mi se obučavamo da budemo ubice...“

„Mogao bi da zavežeš, Čizrajte“, povika Čider. „Svet bi bio bolji kada bi se ljudi molili, znaš. Što se mene tiče, svestan sam da se ne molim koliko bi trebalo...“

Jastuk ga je pogodio usred rečenice. Đipio je sa svog kreveta i ispruženih pesnica nasrnuo na ridokosog dečaka.

Dok se ostatak spavaonice okupljao oko para koji se gušao, Tepik je ustao iz kreveta i otišao do Artura, koji je sedeo na ivici svog kreveta i jecao.

Nesigurno ga je potapšao po ramenu, po principu da bi nešto takvo trebalo da obodri ljude.

„Ne bih ja plakao zbog toga, mališa“, reče hrapavo.

„Ali... ali sve su rune obrisane“, reče Artur. „Sada je prekasno! A to znači da će Veliki Orm doći usred noći i štapom mi izvaditi utrobu!“

„Hoće li?“

„I isisati mi oči, rekla mi je mama!“

„Kuku!“, reče Tepik, očaran. „Stvarno?“ Bio je veoma zadovoljan što je njegov krevet bio naspram Arturovog i što će imati idealan pogled. „Koja mu to dođe religija?“

„Mi smo Isključivo odobreni Ormiti“, reče Artur. Izduvao je nos. „Primetio sam da se ne moliš“, reče. „Zar nemaš boga?“

„O, da“, oklevajući reče Tepik, „svakako.“

„Ti kao da nećeš da pričaš s njim.“

Tepik je odmahnuo glavom. „Ne mogu“, reče, „ne ovde. Ne bi mogao da me čuje, znaš.“

„Moj bog mene može da čuje svugde“, vatreno reče Artur.

„E pa, moj ima muku i ako si na drugom kraju prostorije“, reče Tepik. „To može da bude vrlo neprijatno.“

„Da nisi Oflijanac, možda?“, upita Artur. Ofler je bio bog krokodil i nedostajale su mu uši.

„Ne.“